

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIOLOGY
EXAMINATION: DECEMBER – 2022
FOURTH SEMESTER
Subject: Theorizing Caste - II (SCBCS-17-414)

Date: 14 /12/2022

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.

2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** Define caste. What are the characteristics features of caste system in Indian society? (20)
- Q. 2)** Define marriage. What are different types of marriage in the context of Indian society? (20)
- Q. 3)** Explain the relation between caste system and Indian village. (20)
- Q. 4)** Write a note on A.M. Shah's contribution to study Indian society. (20)
- Q. 5)** Define culture. Explain the concept of, "Ethnocentrism" in the context of Indian society. (20)
- Q. 6)** Define casteism. Casteism is not good for nationalism. Explain. (20)
- Q. 7)** D.P. Mukharjee's contribution to study Indian society. Explain. (20)
- Q. 8)** Caste among muslims in Indian society. (20)
- Q. 9)** Elaborate on contemporary changes in caste system in Indian society. (20)
- Q.10)** **Write notes on any two of the following.** (20)
- a) What is monogamy?
  - b) Importance of Gotra.
  - c) Explain the concept of minority.
  - d) Explain the term Hindu.

मराठी रूपांतर

जातीचे सैद्धांतिकरण भाग – २ (SCBCS- 17-414)

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १)** जातीची व्याख्या करा. भारतीय समाजातील जातीव्यवस्थेची गुणवैशिष्ट्ये सांगा? (20)
- प्र. २)** विवाहाची व्याख्या करा. भारतीय समाजाच्या संदर्भात विवाहाचे कोणकोणते विविध प्रकार आहेत?
- प्र. ३)** जातीव्यवस्था आणि भारतीय खेडी यांमधील परस्परसंबंध स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ४)** भारतीय समाजाचा अभ्यास करण्यात ए.एम. शाह यांचे योगदान विशद करा. (20)
- प्र. ५)** संस्कृतीची व्याख्या करा. भारतीय समाजाच्या संदर्भात स्वसमूह श्रेष्ठतावादाची (एथनोसेन्ट्रिज्म) संकल्पना स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ६)** जातीवादाची व्याख्या करा. 'राष्ट्रवादासाठी जातीवाद हा योग्य नव्हे', विशद करा. (20)
- प्र. ७)** भारतीय समाजाचा अभ्यास करण्यात डी.पी. मुखर्जी यांचे योगदान लिहा. (20)
- प्र. ८)** भारतीय समाजातील मुस्लिमांमधील जातीव्यवस्था स्पष्ट करा. (20)
- प्र. ९)** भारतीय समाजातील जातीव्यवस्थेतील समकालीन बदल यांवर विवेचन द्या. (20)
- प्र. १०)** खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीपा लिहा. (20)
- अ) एकपत्तीत्व / एकपतीत्व म्हणजे काय?
  - ब) गोत्राचे महत्त्व सांगा.
  - क) अस्पसंख्याक ही संकल्पना स्पष्ट करा.
  - ड) 'हिंदू' ही संज्ञा स्पष्ट करा.